

Analýza – náklady renovace kanalizačního řadu

Rekapitulace Vašeho dotazu

Ve Vaší obci dochází k renovaci kanalizačního řadu a výstavbě ČOV. Na většinu nákladů získala obec dotace. Obec původně deklarovala úmysl pokrýt náklady přípojek, a to až ke kontrolním šachtám. Nyní obec začíná klást podmínky pro uhrazení části nákladů – konkrétně podmínku trvalého bydliště vlastníků připojovaných nemovitostí v obci v době podání žádosti o dotaci před několika lety. Podle Vás však toto nebylo součástí dotačních podmínek. Vaše hlavní otázky lze tedy rozdělit do dvou oblastí:

- 1) Zda obec může oprávněně požadovat „přípojovací poplatek“ za připojení ke kanalizaci a na koho se případně obrátit, pokud s jeho zaplacením nesouhlasíte? Může pak obec vlastníka nepřipojit?
- 2) Je využití dotací nějak kontrolováno? Jak případně zjistit, zda byly dotační prostředky využity v souladu s pravidly?

Naše doporučení

1. Pokud se domníváte, že obec jedná v rozporu s jejími povinnostmi (více viz rozbor na další straně), doporučujeme podat podnět na Odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra – vzor takového podnětu naleznete v tomto [manuálu](#). V rámci podnětu je možné rozporovat i stanovený způsob úhrady.
2. Pokud nabudete dojem, že dotace jsou používány nesprávným způsobem, můžete podat stížnost přímo jejich poskytovateli nebo podnět k jednomu z dalších orgánů/úřadů vykonávajících dozor, jako jsou finanční úřady. Více informací najdete v manuálu „[Jak napadnout nesprávné použití dotací?](#)“.

Podrobný právní rozbor najdete na straně 3 tohoto dokumentu.

Užitečné odkazy

Poradna Frank Bold průběžně zpracovává shrnující právní manuály. Pro lepší pochopení problému a řešení Vašeho případu Vám doporučujeme k bližšímu pročtení následující manuály, na které dále v textu odkazujeme:

[Podávání podnětu podle správního řádu](https://frankbold.org/poradna/kategorie/spravni-rad-spravni-rizeni/rada/podavani-podnetu-podle-spravniho-radu)

dostupný z: <https://frankbold.org/poradna/kategorie/spravni-rad-spravni-rizeni/rada/podavani-podnetu-podle-spravniho-radu>

[Jak napadnout nesprávné použití dotace?](https://frankbold.org/poradna/kategorie/ostatni/rada/nespravne-pouziti-dotace)

dostupný z: <https://frankbold.org/poradna/kategorie/ostatni/rada/nespravne-pouziti-dotace>

Podrobný právní rozbor

1. *Jaký zákon upravuje připojování na kanalizaci a související poplatky? Na koho se obrátit, pokud se zaplacením poplatku nesouhlasíte?*

Touto problematikou se zabývá zákon č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu. [Ustanovení § 8](#) tohoto zákona pak upravuje přímo práva a povinnosti vlastníka kanalizace, včetně povinnosti umožnění napojení na kanalizaci (odstavec 5).

Ustanovení § 8 odstavce 5 zákona o vodovodech a kanalizacích konkrétně uvádí: „**Vlastník vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatel, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, je povinen umožnit připojení na vodovod nebo kanalizaci a dodávat pitnou vodu nebo odvádět odpadní vody a čistit odpadní vody, pokud to umožňují kapacitní a technické možnosti těchto zařízení.** Připojení vodovodní nebo kanalizační přípojky a uzavření smlouvy o dodávce pitné vody nebo odvádění i čištění odpadních vod nesmí být podmiňovány vyžadováním finančních nebo jiných plnění. **Náklady na realizaci vodovodní přípojky na vodovod nebo kanalizační přípojky na kanalizaci hradí osoba, které je umožněno připojení. Materiál na odbočení přípojek a uzávěr vodovodní přípojky hradí vlastník vodovodu nebo kanalizace.**“

Neumožnění připojení ke kanalizaci, pokud tu nejsou důvody kapacitního a technického charakteru, je přestupkem podle [§ 33 odst. 3 písm. a\) zákona o vodovodech a kanalizacích](#).

Dle komentáře k tomuto ustanovení je stanovení subjektu, který má povinnost hradit náklady na připojení, závazné, a s ohledem na povahu zákona jakožto veřejnoprávní normy se nelze od ustanovení odchýlit dohodou stran.

V situaci, kdy již je vodovod vybudován, je nezbytné se co do nákladů na připojení řídit zákonnou úpravou. Vlastník kanalizace - obec Vám musí umožnit se na kanalizaci napojit, přičemž po Vás může žádat jen úhradu nákladů na samotnou vodovodní přípojku. Ta je definována v § 3 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích jako „*samostatná stavba tvořená úsekem potrubí od vyústění vnitřní kanalizace stavby nebo odvodnění pozemku k zaústění do stokové sítě.*“ Doporučujeme si proto ověřit, jaká část nákladů se týká právě přípojek a jakou úhradu tedy po Vás lze skutečně požadovat. K tomu je potřeba dodat, že náklady na materiál na odbočení přípojek a uzávěr vodovodní přípojky, jdou za obcí.

Pro úplnost dodáváme, že jiná situace by byla, kdy by stavba kanalizace měla být teprve budována, kdy obce mají silnější pozici pro vyjednávání, když nejsou povinny kanalizaci vybudovat. V situaci, kdy se nejedná o připojení k stávající kanalizaci, ale budování nová kanalizace, se navíc neuplatní zákaz podmiňovat připojení kanalizační přípojky finančním nebo jiným plněním, když se de facto nejedná o připojení k stávající kanalizaci, ale navýšení kapacity kanalizace. V tuto situaci pak obce mohou uzavírat (typicky s developery) plánovací smlouvy, ve kterých může být sjednána „*úhrada za navýšení nedostatečné kapacity dané infrastruktury.*“

Možnost vybírat poplatky

Výše uvedené neznamená, že by obec nemohla vybírat žádné poplatky v souvislosti s napojením na kanalizaci. Může tak ovšem činit pouze přesně stanoveným způsobem vymezeným v [zákoně č. 565/1990 o místních poplatcích](#), který upravuje možnost obcí vybírat místní poplatky za

„zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace“.

Obec tak může k financování rozšiřování kapacit vodovodu či kanalizace využít také místní poplatky za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na vodovod nebo kanalizaci podle [§ 10c zákona č. 565/1990 o místních poplatcích](#). Pro tyto účely ovšem musí vydat vyhlášku, přičemž tuto lze (od 1. 7. 2017) vydat pouze v roce, kdy nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí k výstavbě dané infrastruktury.

Podmínky povinnosti platit poplatek nesmí být ve vyhlášce zakotveny diskriminačně. Pokud by tomu tak bylo, můžete podat podnět, jak je uvedeno níže.

Možnost obrany

Jelikož se jedná o činnost, kterou obec vykonává v samostatné působnosti, vykonává nad ní v tomto případě kontrolu Ministerstvo vnitra, na které je možné se obrátit v případě, že postup obce považujete za rozporný s právními předpisy.

Pokud se tedy domníváte, že obec jedná v rozporu s jejími povinnostmi, jak byly uvedeny výše, můžete podat podnět na Odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra (více informací o podávání podnětu najdete v tomto [manuálu](#), případně ve srovnání s podobným [dotazem](#)). V rámci podnětu můžete rovněž rozporovat stanovený způsob úhrady, a to i v situaci, kdy se Vám jeví jako diskriminační.

2. *Pokud vlastník poplatků nezaplatí, může obec vydat správní rozhodnutí, kterým připojení nařizuje?*

Obecní úřad může na základě [§ 3 odst. 8 zákona o vodovodech a kanalizacích](#) v přenesené působnosti rozhodnutím uložit vlastníkům stavebního pozemku nebo staveb, na kterých vznikají nebo mohou vznikat odpadní vody, povinnost připojit se na kanalizaci v případech, kdy je to technicky možné a je to odůvodněno veřejným zájmem na efektivním provozování kanalizací pro veřejnou potřebu a odvádění a čištění odpadních vod.

Povinnost připojení na kanalizaci pro veřejnou potřebu lze nařídit i v případě, že likvidaci nebo čištění odpadních vod zajišťuje vlastník nemovitosti jiným způsobem, a to i v případě, že tak činí v souladu s právními předpisy. Úřad však musí před vydáním rozhodnutí o uložení povinnosti situaci důkladně posoudit a zvážit nejen výslovně uvedené technické možnosti připojení, ale i další okolnosti případu, jelikož uložení povinnosti je třeba náležitě odůvodnit.

Na okraj podotýkáme, že rozhodnutí o povinnosti připojit nemovitost na kanalizaci nenahrazuje občanskoprávní důvod k uložení přípojky do pozemku ani stavebně-právní důvod k umístění či uskutečnění stavby. Ve výroku rozhodnutí o povinnosti připojit nemovitosti na kanalizaci by mělo být určeno, kdo a v kterém místě má povinnost se na kanalizaci připojit, (kterou konkrétní nemovitostí). Při vydávání rozhodnutí se musí zvážit konkrétní okolnosti případu. **Náklady na vybudování přípojky nese ten, komu je povinnost připojení uložena.**

3. *Kdo kontroluje využití dotačních prostředků?*

Jak jste již zjistila na základě [článku naší poradny](#), primární kontrolu využití dotací má na starosti jejich poskytovatel. Kontroluje tedy např. [zprávu o realizaci](#) a další dokumentaci a můžete se na něj rovněž obrátit při podezření na neoprávněné využití dotace formou stížnosti. Podmínky, za

kterých může poskytovatel dotaci odejmout a jeho bližší postup stanoví zpravidla smlouva nebo rozhodnutí.

Pokud nabudete dojem, že ani poskytovatel právní předpisy nedodrží, můžete se také obrátit na příslušný finanční úřad v rámci podnětu, případně na Nejvyšší kontrolní úřad a další orgány/úřady vykonávající dozor (další postup najdete [zde](#)).

Co se týče žádosti o informace, je třeba přesně určit, který dokument z celého spisu pro Vás bude relevantní. Ve vašem případě by se mohlo jednat například o zprávu o realizaci a závěrečné vyhodnocení.

Na analýze se v rozsahu 5 hodin práce podílela stážistka Frank Bold Aneta Psychlová (studentka práv). Odbornou supervizi a závěrečnou korekci analýzy poskytl právník Frank Bold.

Právní poradna Frank Bold radí v případech, kdy je dotčen veřejný zájem, a to zejména v otázkách životního prostředí, boje proti korupci a nezákonného postupu úředníků. Podrobnější informace o tom, jak poradna funguje, si můžete přečíst [ZDE](#).

Podpořte svým darem Poradnu

Práce našich právních poradců je možná i díky Vaší podpoře. Pomozte svým finančním darem zachovat kvalitní bezplatné právní poradenství. Pro zaslání daru můžete využít [dárcovský formulář](#). Děkujeme.

Nabízíme Vám

Naším cílem je podporovat lidi, kteří se aktivně zajímají o dění kolem sebe – Občany 2.0. Nabízíme jim proto služby nad rámec bezplatného právního poradenství. Z Vašeho dotazu jsme nabyli dojmu, že právě Vy do kategorie Občan 2.0 patříte, neboť se aktivně zajímáte o dění ve svém okolí a informujete o něm ostatní občany.

[Staňte se proto i Vy Občanem 2.0](#) a připojte se tak ke stovkám Občanů 2.0 z celé České republiky, kteří se různým způsobem a podle svých možností zapojují do veřejného života.